

NATUURONDERZOEK HET MENHEERSE ERF TE MIDDELHARNIS

Broedvogels, grote vos en vleermuizen

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: HD Groep
Contactpersoon: Mevr. C. Djoegan
Adres: Jan Leenvaartlaan 30
3065 DC Rotterdam
Tel: 010-4148667
E-mail: c.djoegan@hdgroep.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 72
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Projectleider: ing. J. Koorevaar

Auteur: ing. F. van Wegen
Kwaliteitscontrole: ing. J. Koorevaar

Projectcode: RAVW2270
Status: Concept
Datum: 6-1-2023

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten bij
brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O.
Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten op de
Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee
toegang tot de meest volledige natuurgegevens in Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek.....	6
2.1	Broedvogels.....	6
2.2	Grote vos.....	6
2.3	Huismus	6
2.4	Vleermuizen.....	6
2.4.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	7
2.4.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	7
2.4.3	Winterverblijfplaatsen	7
2.4.4	Vliegroutes en foerageergebieden	7
2.5	Overzicht inventarisaties.....	7
3	Resultaten.....	9
3.1	Broedvogels.....	9
3.2	Grote vos.....	9
3.3	Huismus	9
3.4	Vleermuizen.....	9
3.4.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	9
3.4.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	9
3.4.3	Winterverblijfplaatsen	9
3.4.4	Vliegroutes en foerageergebieden	9
3.5	Beschermde functies projectgebied	10
4	Conclusie.....	11
	Bijlage 1: Kaart resultaten vleermuizen	12
	Bijlage 2: Foto nestlocatie	14

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

HD Groep is voornemens in het projectgebied wooncomplexen en woonzorg-complexen te realiseren. Hiervoor wordt aanwezige bebouwing verwijderd en het projectgebied opnieuw ingericht. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

In 2022 is door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. verkennend natuuronderzoek uitgevoerd middels een quickscan Wet natuurbescherming¹. Uit de quickscan is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor de grote vos, huismus, roofvogels en vleermuizen. In opdracht van HD Groep is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door beschermde soorten. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek.

1.2 WETTELIJK KADER

Wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Er wordt onderscheid gemaakt in soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Er kan mogelijk zonder een ontheffing middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten en aan de voorwaarden in de gedragscode wordt voldaan.

De nestlocaties van de huismus en roofvogels zijn jaarrond beschermd. Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) en artikel 3.5 (Habitatrichtlijn) van de Wet natuurbescherming. De grote vos is op nationaal niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

¹ Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. (2022). *Quickscan Wet natuurbescherming Het Menheerse Erf te Middelharnis* (Projectcode: RANA2248). 14 maart 2022.

Europees beschermde soorten – Vogelrichtlijn (Artikel 3.1 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Europees beschermde soorten – Habitatrichtlijn (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten (Artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 BROEDVOGELS

Het onderzoek naar broedvogels is uitgevoerd middels een inventarisatie van nesten en territoria binnen de invloedssfeer van het projectgebied. Het gaat hierbij om categorie 4 uit de herziene vogellijst van het Ministerie van E, L & I welke 26 augustus 2009 is gepubliceerd. De methode voor het inventariseren van broedvogels is gebaseerd op de BMP-methode van SOVON². Om de aanwezigheid van broedgevallen en territoria vast te stellen zijn vijf bezoeken aan het projectgebied gebracht, tussen één uur voor zonsopkomst en circa één uur na zonsopkomst. Door één uur voor zonsopkomst in het onderzoeksgebied te zijn, is tevens de activiteit van nachttactieve soorten onderzocht.

Het inventariseren van broedvogels is uitgevoerd in de periode 15 maart – 15 juli 2022. De inventarisaties zijn verspreid over de aangegeven onderzoeksperiode uitgevoerd met een minimale tussenpose van 10 dagen, teneinde de trefkans op zowel vroeg als later in het seizoen aanwezige soorten te vergroten. In paragraaf 2.5 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2 GROTE VOS

Het onderzoek naar de grote vos is gebaseerd op de "Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvlinders"³. Hierbij is een traject langs de bomenrijen en groenstroken in het projectgebied geïnventariseerd met waardplanten en voedselplanten van de grote vos. In periode maart – april 2022 en de periode juni – juli 2022 zijn vier inventarisatierondes uitgevoerd. De inventarisaties zijn uitgevoerd onder gunstige omstandigheden met een temperatuur van ten minste 17° Celsius tussen 10:00 uur en 17:00 uur. In paragraaf 2.5 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.3 HUISMUS

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd op basis van de Soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus⁴. In de periode 1 april tot en met 20 juni 2022 zijn twee rondes uitgevoerd. De rondes zijn vanaf minimaal één uur na zonsopkomst en maximaal tot één uur voor zonsondergang uitgevoerd met een minimale duur van één uur. Hierbij zijn nestlocaties, territoria en onderdelen van het functioneel leefgebied in kaart gebracht. Tijdens de overige inventarisaties is tevens aandacht aan de huismus besteed. In paragraaf 2.5 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.4 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, migratieroutes, vliegroutes en foerageergebied. Per onderzochte functie is er onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2021⁵. In verband met de omvang en het overzicht in het projectgebied zijn de inventarisaties uitgevoerd in een team van drie deskundigen op het gebied van vleermuizen. Inventarisaties die aanvangen vanaf middernacht zijn uitgevoerd in een team van twee deskundigen.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.5 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

² Vergeer J.W., van Dijk A.J., Boele A., van Bruggen J. & Hustings F. 2016. Handleiding Sovon broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels, Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

³ Van Swaay, C.A.M., Bos-Groenendijk, G.I., Deijk, J.R. van, Grunsven, R.H.A. van, Kok, J.M., Huskens, K. & Poot, M. (2018). Handleiding landelijke meetnetten vlinders, libellen en nachtvlinders. Rapport VS2018.011, De Vlinderstichting, Wageningen Tweede, herziene druk, maart 2018.

⁴ Netwerk Groene Bureaus (2017). *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*. Juli 2017.

⁵ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2020). *Vleermuisprotocol 2021*. Oktober 2020.

2.4.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 juni – 15 juli 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa drie uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige twee rondes zijn 's avonds vanaf zonsondergang uitgevoerd.

2.4.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In de periode 15 augustus – 15 september 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één vanaf middernacht is uitgevoerd. De overige ronde is vanaf één uur na zonsondergang uitgevoerd. De ronde vanaf middernacht is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar de aanwezigheid van zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

2.4.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 augustus – 10 september 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes van twee uur, die vanaf middernacht zijn uitgevoerd. Eén ronde is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen. Tussen de twee inventarisaties is een minimum tussenperiode van tien dagen gehanteerd.

In de periode 1 december 2021 – 1 maart 2022 zijn potentiële winterverblijfplaatsen onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen, de geschiktheid van het binnenklimaat en de aanwezigheid van sporen van vleermuizen die kunnen duiden op het gebruik van het projectgebied door vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een ladder, zaklamp, spiegel en endoscoop.

In de periode 1 december 2021 – 1 maart 2022 zijn de boomholtes in het projectgebied, die potentieel geschikt zijn als winterverblijfplaats, onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen, de geschiktheid van de holte en de aanwezigheid van sporen van vleermuizen die kunnen duiden op het gebruik van de boomholte als verblijfplaats. Het onderzoek is uitgevoerd in een team van twee deskundigen op het gebied van vleermuizen. De deskundigen zijn eveneens gecertificeerde klimmers. Er is voor het onderzoek gebruik gemaakt van een ladder, zaklamp, spiegel, endoscoop en klimmaterialen.

2.4.4 Vliegroutes en foerageergebieden

Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd en bestaat uit twee rondes. Eén ronde is in de kraamperiode van vleermuizen uitgevoerd. De overige ronde is in de paarperiode van vleermuizen uitgevoerd.

2.5 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het onderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. B. Albers, ing. A.C.Y. van den Berg, A.J. Bik MSc., ing. F.M. Emmen, K. den Hartogh MSc., ing. W. Poppe, D.Y. Sallé MSc., ing. E. Vinke en ing. F. van Wegen.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
05-05-2022	07:06 – 09:06	Vogels	Huismus	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 16 °C
05-05-2022	12:00 – 14:00	Vogels	Jaarrond beschermd	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 20 °C
05-05-2022	12:00 – 14:00	Vlinders	Dagvlinders	Bewolkt, 2 Bft, 20 °C
17-05-2022	06:46 – 08:46	Vogels	Huismus	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 22 °C
17-05-2022	10:00 – 12:00	Vogels	Jaarrond beschermd	Zwaar bewolkt, 2 Bft, 26 °C
17-05-2022	12:00 – 12:00	Vlinders	Dagvlinders	Bewolkt, 2 Bft, 26 °C
07-06-2022	21:57 – 23:57	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 14 °C
08-06-2022	03:25 – 05:25	Vogels	Jaarrond beschermd	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 17 °C
08-06-2022	02:25 – 05:25	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 15 °C
21-06-2022	15:00 – 17:00	Vogels	Jaarrond beschermd	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 19 °C
21-06-2022	15:00 – 17:00	Vlinders	Dagvlinders	Vrijwel geheel bewolkt, 2 Bft, 19 °C
05-07-2022	22:02 – 00:02	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Half bewolkt, 2 Bft, 12 °C
13-07-2022	14:00 – 16:00	Vogels	Jaarrond beschermd	Geheel bewolkt, 2 Bft, 24 °C
13-07-2022	14:00 – 16:00	Vlinders	Dagvlinders	Geheel bewolkt, 2 Bft, 24 °C
10-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Massawinterverblijfplaatsen	Vrijwel onbewolkt, 3 Bft, 15 °C
24-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen Massawinterverblijfplaatsen	Half bewolkt, 2 Bft, 17 °C
13-09-2022	20:03 – 23:03	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	Geheel bewolkt, 2 Bft, 17 °C
21-12-2022	09:00 – 11:30	Vleermuizen	Winterverblijfplaatsen	Geheel bewolkt, 2 Bft, 8 °C

3 RESULTATEN

3.1 BROEDVOGELS

In het projectgebied zijn geen nestlocaties van vogels met een jaarrond beschermd nest vastgesteld. Tijdens het verkennend onderzoek zijn er twee potentieel jaarrond beschermde nesten vastgesteld. één nest bevindt zich in het projectgebied en één nest bevindt zich aangrenzend aan het projectgebied. Beide nesten zijn bezet door de zwarte kraai. Tijdens broedvogel zijn er overvliegende individuen van de gierzwaluw, houtduif, huiszwaluw, knobbelzwaan, koolmees en de lepelaar waargenomen. In bijlage 1 zijn de resultaten van het onderzoek naar broedvogels op kaart weergegeven.

3.2 GROTE VOS

In het projectgebied zijn geen individuen van de grote vos vastgesteld. De wilgen in het projectgebied worden niet gebruikt als waardplant door de grote vos. In de omgeving van het projectgebied zijn eveneens geen individuen van de grote vos waargenomen. In het projectgebied zijn algemene vlinders waargenomen, zoals het bont zandoogje, klein koolwitje en de kleine vos.

3.3 HUISMUS

In het projectgebied zijn geen nestlocaties van de huismus vastgesteld. Tevens zijn er geen individuen van de huismus waargenomen in het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied zijn eveneens geen individuen van de huismus waargenomen.

3.4 VLEERMUIZEN

In het projectgebied zijn de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen op kaart weergegeven.

3.4.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In het projectgebied zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. In de directe omgeving zijn tevens geen zomer- of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen zijn foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Daarnaast zijn er passerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen.

3.4.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In het projectgebied zijn geen paarverblijfplaatsen of zwermplaatsen van vleermuizen vastgesteld. In de directe omgeving is één baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De bijbehorende paarverblijfplaats kan worden verwacht in de huizen aan de Rottenburgseweg 78 – 96. Tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen zijn foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Daarnaast zijn er passerende individuen van gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen.

3.4.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In het projectgebied is geen zwermactiviteit van vleermuizen waargenomen dat kan duiden op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats.

Tijdens de inventarisatie naar overwinterende individuen zijn geschikte gebouwen in pandige geïnspecteerd en zijn boomholtes onderzocht. In het projectgebied zijn er geen vleermuizen waargenomen in de boomholtes en de bebouwing.

3.4.4 Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied is geen vaste vliegroute van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn er een aantal passerende individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Hierbij is geen binding met lijnvormige elementen in het projectgebied vastgesteld.

Het projectgebied wordt in beperkte mate door de gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied. In de directe omgeving zijn soortgelijke of geschiktere foerageergebieden aanwezig. Door het beperkte gebruik en de aanwezigheid van voldoende alternatieven is het foerageergebied in het projectgebied niet van essentieel belang voor de staat van instandhouding van de lokale populaties vleermuizen.

3.5 BESCHERMDE FUNCTIES PROJECTGEBIED

In het projectgebied is één nestlocaties van de zwarte kraai vastgesteld. Nestlocaties van de zwarte kraai zijn alleen beschermd wanneer er gebroed wordt. Overige beschermde functies zijn in het projectgebied niet aangetroffen.

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

Binnen het projectgebied zijn geen nestlocaties van broedvogels met een jaarrond beschermd nest en geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Tevens zijn er geen beschermde functies van de grote vos vastgesteld. Binnen het projectgebied is één nestlocatie van de zwarte kraai vastgesteld.

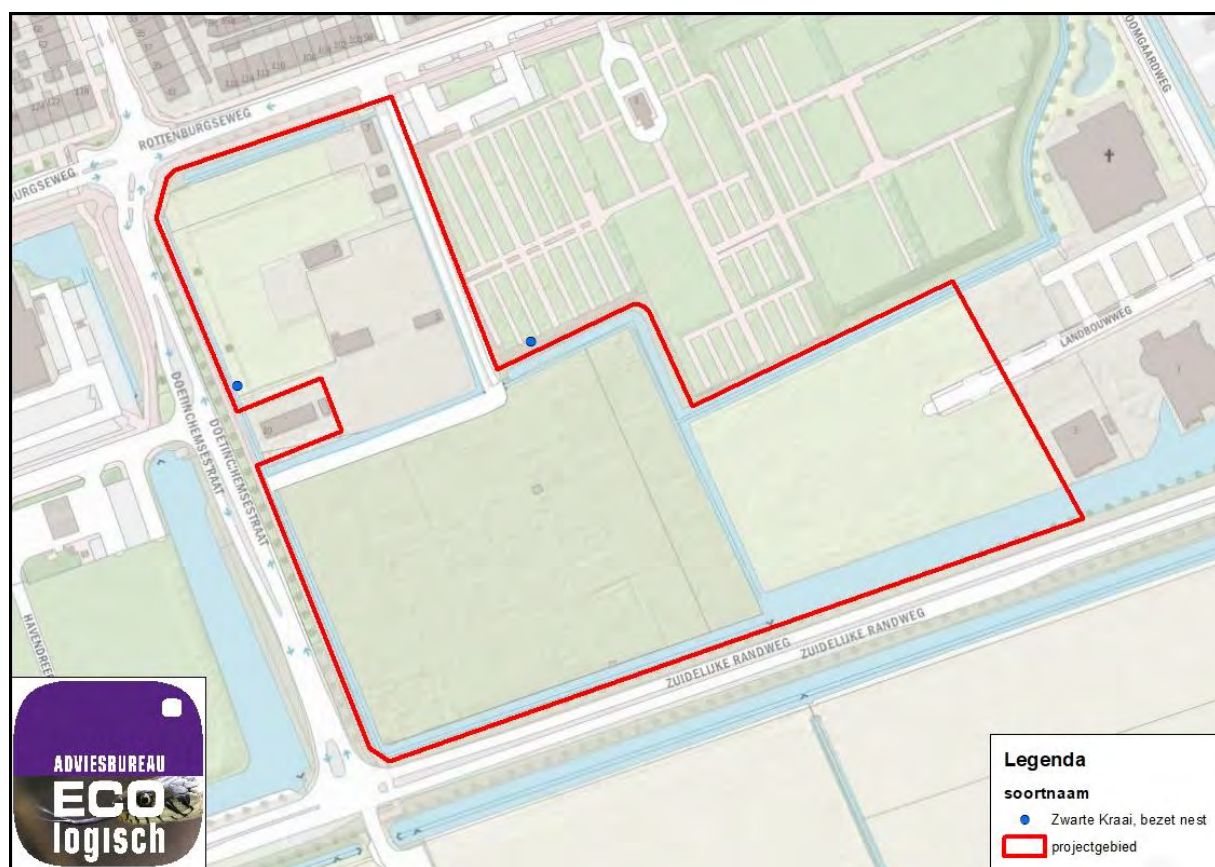
4.2 AANBEVELINGEN

In het projectgebied is één nestlocatie van de zwarte kraai vastgesteld. Wanneer de boom met de nestlocatie buiten het broedseizoen van de kraai wordt gekapt is er geen ontheffing op de Wet natuurbescherming nodig.

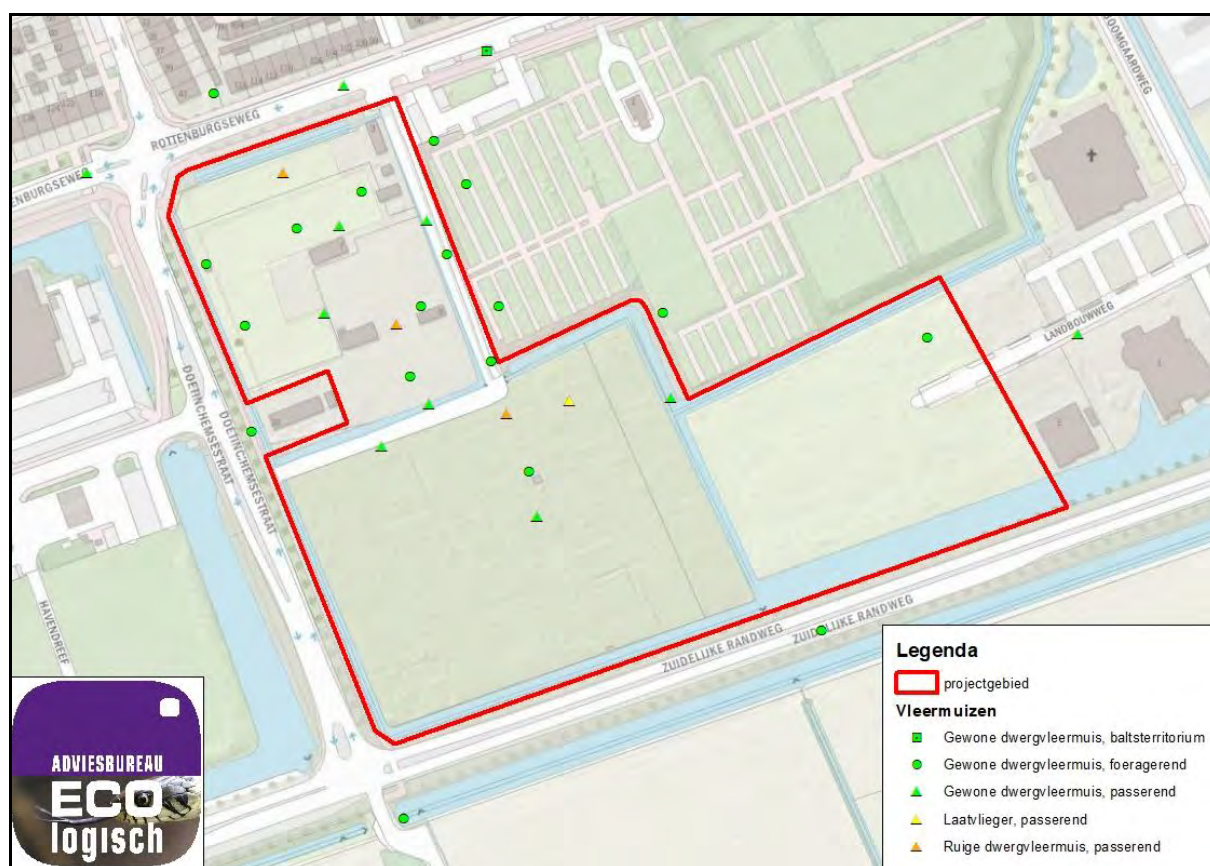
Het is aan te bevelen het verwijderen van bomen en struweel buiten het broedseizoen van vogels (globaal maart – augustus) uit te voeren. De vermelde periode is niet leidend, elk broedgeval is beschermd. Ook broedgevallen buiten deze periode mogen niet verstoord worden. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden dient een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecooloog te worden uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.

Wanneer de werkzaamheden in de actieve periode van vleermuizen (april – oktober) uitgevoerd worden is het aan te bevelen om de werkzaamheden overdag uit te voeren. Indien het wenselijk is om de werkzaamheden in het donker uit te voeren is het aan te bevelen om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen middels amberkleurig licht en een richtarmatuur.

Bijlage 1: Kaart resultaten broedvogels

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen

Bijlage 3: Foto nestlocatie

Nestlocatie van de zwarte kraai